

PROTOKÓŁ NR X/03
I POSIEDZENIA IX SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO II KADENCJI

(02.06.2003 r. – Sala Sejmu Śląskiego, gmach Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego)

1. Otwarcie sesji godz. 16⁰⁰ – Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku.

[brak nagrania do momentu wystąpienia radnego Pawła Wieczorka]

wyznaczenie komisji:

- licząca głosy:

1. radny Grzegorz Makowski (SLD-UP),
2. radny Eugeniusz Mikołajczak (LPR),

- uchwał i wniosków:

1. radny Dariusz Staszyński (Samoobrona RP),
2. radny Alojzy Lysko (PiS).

Radni nieobecni na sesji (wg listy): Tadeusz Fudała, Grzegorz Janik.

- radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku – Stwierdził prawomocność obrad oraz poinformował, iż w związku z decyzją Sądu oraz zarządzeniem Wojewody zostaną ponownie przeliczone głosy w okręgu wyborczym nr 3, które padły na kandydatów do Sejmiku Województwa. Do czasu zakończenia sprawy Sejmik nie będzie się zbierał.

2. Przyjęcie porządku obrad:

1. Otwarcie sesji.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu VIII sesji Sejmiku.
4. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa w okresie pomiędzy sesjami.
5. Komunikacja zbiorowa w województwie śląskim: uwarunkowania, oczekiwania i możliwości.

6. Interpelacje.
7. Zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.
8. Zamknięcie sesji Sejmiku.

- **radny Rajmund Pollak** – wniosek o umieszczenie w pierwszym punkcie informacji na temat sytuacji Kopalni „Silesia”. W tej sprawie powinni wypowiedzieć się Wojewoda oraz Marszałek Województwa.

[przerwa w obradach]

- **radny Paweł Wieczorek** – wniosek o poszerzenie porządku obrad o informację na temat sytuacji na Kopalni „Silesia”. Zaproponował, aby był to pierwszy (merytoryczny) punkt sesji [okrzyki z galerii]... Chodzi o zaprezentowanie stanowiska, zatem koledzy związkowcy powinni dopuścić protestujących do głosu.

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – zwrócił się do zasiadających na galerii o zachowanie ciszy i umożliwienie prowadzenia obrad.

- **radny Paweł Wieczorek** – stwierdził, iż doskonale rozumie, że sesja ma być poświęcona problemom komunikacji, ale przedstawiciele protestujących górników powinni mieć możliwość przedstawienia własnego stanowiska.

- **radny Rajmund Pollak** – „Panie Przewodniczący ! Ja bym również apelował, aby tutaj wytłumaczył Pan Wojewoda dlaczego do tej pory, mimo wniosków radnych, jak również wniosku górników Kopalni „Silesia”, nie pojechał ani nie wydelegował żadnego przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego, jako przedstawiciela Skarbu Państwa, do Kopalni „Silesia”, aby pomóc tam górnikom. Tak samo prosiłbym, żeby Pan Marszałek Czarski określił jakie podjął przedsięwzięcia w celu, tutaj, ratowania całego górnictwa...”

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „przepraszam Pana Radnego....”

- **radny Rajmund Pollak** – „Panie Przewodniczący !! Proszę nie stosować chwytów taktycznych, jak ja tutaj wyszedłem....”

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „przepraszam Pana Radnego – jesteśmy w punkcie ustalenie porządku obrad. Proszę, jeżeli ma Pan propozycje do porządku obrad, to proszę je zgłosić”.

- **radny Rajmund Pollak** – „...oczywiście, że mam ! Jak ja mówiłem przed chwilą o Kopalni „Silesia” to Pan przerwał obrady tylko po to, żeby przedstawiciel SLD....”
- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „przepraszam bardzo ! Jeżeli ma Pan wnioski do porządku obrad to proszę je zgłosić”.
- **radny Rajmund Pollak** – „mam wniosek, żeby mogli zabrać głos przedstawiciele Kopalni „Silesia”, ale również, żeby przedstawiciel Pana Wojewody, tutaj, powiedział górnikom, którzy tu przyjechali co zrobił od zeszłego tygodnia, bo tam już od tygodnia ludzie są na dole i Pan Wojewoda doskonale o tym wie, bo dostał wnioski w tym temacie. Tak samo bym prosił, żeby Pan Marszałek się na ten temat wypowiedział. Tutaj jest kwestia w tej chwili...”
- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „ale przepraszam ! Proszę w tej chwili nie toczyć debaty tylko zgłosić wniosek do porządku”.
- **radny Rajmund Pollak** – „więc zgłaszam wniosek do porządku, żeby umożliwić zabranie głosu przedstawicielom Kopalni „Silesia”, jak również, żeby tutaj Pan Wojewoda też wytłumaczył górnikom co zrobił i co zamierza zrobić. Bo my jesteśmy od tego, żeby tym górnikom pomóc. Dziękuję”.
- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „czy ktoś z Państwa zamierza jeszcze zgłosić wniosek do porządku obrad ? Jeżeli nie to chciałem poinformować, że wpłynął wniosek doraźnej Komisji ds. Odznaki... o umieszczenie w porządku uchwały w sprawie nadania odznaki dla Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”. Otrzymali to Państwo w druku II/217... [okrzyki i gwizdy z galerii] ... Po raz kolejny proszę o umożliwienie prowadzenia sesji... Poddam ten wniosek pod głosowanie. Proszę Państwa pierwszy wniosek dotyczący sytuacji w Kopalni „Silesia”. Wniosek ten zmierzał do tego, by w pierwszym punkcie rozpatrzyć sprawę ... poddam to pod głosowanie – przed punktem dotyczącym *sprawozdania Zarządu...*”.

za	45
przeciw	0
wstrzym.	0

Głosowanie nad umieszczeniem w porządku (przed interpelacjami) punktu w sprawie przyjęcia uchwały dotyczącej nadania *Odznaki Honorowej Zespołowi Pieśni i Tańca „Śląsk”*:

za	35
przeciw	7
wstrzym.	2

- **radny Rajmund Pollak** – „Panie Przewodniczący ! Nie może być tak, że punkt dotyczący Kopalni „Silesia” będzie się zamykał w tym tylko, że tutaj powiedzą swoje zdanie górnicy. Ja proszę przegłosować wniosek, żeby tutaj Pan Wojewoda i Pan Marszałek powiedzieli tym górnikom co zrobili...”
- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „przepraszam bardzo, ale Pana wniosek jest nieregulaminowy...”
- **radny Rajmund Pollak** – „Panie Przewodniczący !!...”
- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „przepraszam najmocniej. Proszę o opuszczenie mównicy... Pana wniosek jest nieregulaminowy ... Proszę się zapoznać z *Regulaminem* Sejmiku”.
- **radny Rajmund Pollak** – „Panie Przewodniczący !! Pan wielokrotnie używa sztuczek pod tytułem *Regulamin*. Jak Pan dobrze wie ten *Regulamin*...”
- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „przepraszam najmocniej, ale w tej chwili przeciąga Pan obrady. Przegłosowaliśmy wszystkie wnioski, które są związane z porządkiem obrad...”
- **radny Rajmund Pollak** – „nie proszę Pana ! ja dałem wniosek ...”
- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „nie dotyczył porządku obrad. Proszę o opuszczenie mównicy...”
- **radny Rajmund Pollak** – „dotyczył...”
- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „proszę Pana Radnego o opuszczenie mównicy...”
- **radny Rajmund Pollak** – „Panie Przewodniczący ! na temat...”
- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „proszę Pana Radnego o opuszczenie mównicy...”
- **radny Rajmund Pollak** – „na temat węgla kamiennego i na temat kopalni powinna się tutaj odbyć tematyczna debata. To nie można zbyć...”

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „przepraszam !
Proszę po raz kolejny o opuszczenie mównicy...”

[głosy z galerii]

- **radny Rajmund Pollak** – „Panie Przewodniczący ! stawiam wniosek...”

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „proszę o
opuszczenie mównicy !...”

- **radny Rajmund Pollak** – „stawiam w tej chwili wniosek o zmianę...”

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „proszę o
opuszczenie mównicy !...”

- **radny Rajmund Pollak** – „stawiam wniosek o zmianę prowadzącego obrady.
Proszę zmienić prowadzącego obrady...!!”

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „proszę o
opuszczenie mównicy !...”

- **radny Rajmund Pollak** – „proszę przegłosować wniosek o zmianę
prowadzącego obrady. To jest wniosek formalny !!

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „proszę o
opuszczenie mównicy po raz kolejny !”

- **radny Rajmund Pollak** – „Pan tutaj dzisiaj ... stale stosuje !!...”

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „będę zmuszony z
powodu Pana wniosku znowu ogłosić przerwę...”

- **radny Rajmund Pollak** – „wnioskuję o zmianę prowadzącego obrady.

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „proszę Pana
Radnego o opuszczenie mównicy ! ... Prosiłbym Państwa Radnych o
niekontynuowanie dyskusji rozpoczętej przez Pana Radnego Pollaka i o
wycofanie tych zgłoszeń, dlatego, że jesteśmy w trybie ustalania porządku
obrad. Wnioski dotyczące porządku obrad, które spełniają warunki
regulaminowe zostały przegłosowane. Innych wniosków dotyczących
porządku obrad nie było ... Przegłosowaliśmy wnioski i nie bardzo widzę
trybu, w którym można się zgłosić. Przechodzimy do punktu 3...”

Przyjęty porządek obrad.

1. *Otwarcie sesji.*
2. *Przyjęcie porządku obrad.*
3. *Przyjęcie protokołu VIII sesji Sejmiku.*
4. *Informacja na temat sytuacji Kopalni „Silesia”.*
5. *Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa w okresie pomiędzy sesjami.*
6. *Komunikacja zbiorowa w województwie śląskim: uwarunkowania, oczekiwania i możliwości.*
7. *Podjęcie uchwały w sprawie nadania Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego (druk II/217).*
8. *Interpelacje.*
9. *Zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.*
10. *Zamknięcie sesji Sejmiku.*

3. Przyjęcie protokołu VIII sesji Sejmiku:

Uwag nie zgłoszono.

za	45
przeciw	0
wstrzym.	1

4. Informacja na temat sytuacji Kopalni „Silesia”:

- **Pan Roman Sas, górnik Kopalni „Silesia”** – „Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie Wojewodo !... brak mi słów z rozpacz, goryczy, że jako przedstawiciel trzeciego pokolenia w rodzinie górniczej dożyłem takich czasów, że na dole w kopalni kilkuset górników leży pokotem na ociosach – brudni, głodni i zrozpaczeni i Państwo zapominacie o nich wszystkich. Szanowni Państwo ! czy my górnicy, kolejarze, kierowcy jesteśmy niepotrzebni w tym państwie ? [oklaski] ... Szanowni Państwo ! pracę zawodową na Kopalni „Silesia” zaczynałem w latach osiemdziesiątych, nigdy jakieś polityczne mrzonki nie chodziły mi po głowie, nosiłem ulotki, wydawało mi się, że buduję nową dobrą Polskę – dla siebie, dla swoich bliskich. I po dwudziestu paru latach czegoś ja się doczekałem, że jako osoba dozoru, jako ktoś, kto zdobył w życiu coś, co wydawało mi się, że przyniesie radość dla mnie i dla moich dzieci... Ja dzisiaj się zastanawiam, czy posłać dzieci na kolonie... Dlaczego Szanowni Państwo ? O czym wyście zapomnieli

... czym my jesteśmy w tym kraju ? Przecież to dla nas rządzą, dla nas sprawujecie władzę. Niech mi Państwo odpowiedzą co ja mam powiedzieć tym górnikom na dole ? jak mam im spojrzeć w oczy [oklaski] ... Szanowni Państwo ! a cóż ja mam o mojej kopalni powiedzieć, że ma ponad 100 lat, żeśmy ograniczyli zatrudnienie..., że pracę 3 osób wykonuje 1 osoba, bo uwierzyliśmy Państwu, że po rozsądnych działaniach, po restrukturyzacji uratujemy nasz zakład pracy. Gdybyście Państwo zobaczyli jak ludzie ciężko pracują po to, by uratować ten zakład. Nikt nie pyta o nadgodziny, o dodatkowe wynagrodzenie, nikt nie pyta o podwyżki. Czy Szanowni Państwo wiecie ile zwykły górnik zarabia, jak żyje ? Wyście Państwo chyba zapomnieli po co Wy tu jesteście. Panie Marszałku ! Panie Przewodniczący ! Panie Wojewodo ! co ja mam powiedzieć tym górnikom, że ich trud, ich znój, ich wyrzeczenia jest nie powiem o co rozbił ? Czy można zniweczyć, sponiewierać godność zwykłego pracownika, który chce uczciwie pójść do pracy, uczciwie pracować, uczciwie wychowywać dzieci ? Czy wolno sprzeniewierzać takie wartości ? Na miłość boską ! kim Państwo będziecie rządzić, od kogo wymagać oddania, wyrzeczeń. Co my własnym dzieciom mamy powiedzieć ? O Unii ? Ja marzyłem o Unii. Moje życie od kilkunastu lat było ukierunkowane na Unię, że wejdziemy, będziemy żyć w normalnym świecie. Jak ten normalny świat ma wyglądać, skoro Wy nie potraficie nam pomóc.. Wy ! Co mówić o parlamencie europejskim, jak wy Szanowni Państwo nie potraficie zadbać o własnych obywateli. Jak Państwo mogą się kłaść spokojnie spać ? Czy ci ludzie, którzy pracują ponad siły nie zasługują na odrobinę godności ? A czym zawiniliśmy Państwu ? że żyjemy ? Szanowni Państwo ! mam przedstawić sytuację Kopalni „Silesia”. Cóż ja mam powiedzieć o tej Kopalni, że tam są ludzie, którzy nie serce - dwoje, troje serc oddają, bo matki, żony, dzieci tę Kopalnię kochają... to nie jest zwykły zakład pracy, to nie jest jakakolwiek instytucja, z której się wychodzi... Mówicie Państwo o „małych ojczyznach”. Dla nas Kopalnia „Silesia” to nie jest „mała ojczyzna”, to jest „mała rodzina”. Nie pozwólcie Państwo, żeby tą naszą rodziną niszczyć. Po tym wszystkim cośmy działali i czegośmy się wyrzekli. To chcecie Państwo zniszczyć ? to co w naszym kraju zostanie, jak Państwo obdzieracie nas z tych podstawowych wartości, z tego, z czego chcemy żyć. Proszę mi odpowiedzieć, czego my mamy żyć. My nie chcemy nic więcej. Chcemy uczciwie pracować, chcemy godnie spoglądać w przyszłość. Chcemy powiedzieć dzieciom, że im pozwolimy się uczyć. Mówicie Państwo o Unii, o możliwości wyjazdów. Rzeczywiście, ja też o tym marzyłem. Ale dzisiaj zadaję sobie pytanie... jak i kto mi w Parlamencie pomoże... Panie, Panowie Posłowie ! jeżeli Wy nie dbacie o to, o co powinniście dbać... Ja nie jestem żadnym związkowcem, nie jestem żadnym działaczem. Jestem zwykłym górnikiem, który po dwudziestu latach pracy został osobą z kierownictwa. I tylko dlatego, że pracuję z tymi ludźmi, że oddaję im to, co mam... że narażam życie po to, żeby ten zakład funkcjonował, zdobyłem sobie szacunek i

przyjaźń tych ludzi. Ja nie jestem związkowcem, nie jestem działaczem, jestem zwykłym, normalnym robotnikiem z krwi i kości, z dziada pradziada ... i co ? ja się mam tego wstydzić ? Państwo do tego doprowadziliście, że powoli zaczynam się wstydzić. Widzę tutaj młodych ludzi, starszych ludzi... jak się Państwo czujecie ? niech mi Pan odpowie, co Pani czuje w sercu jak słyszy takie słowa ? [głosy z sali] Proszę niech Pani powie, czy czuje się Pani godnym obywatelem tego Państwa ? Cóż ja ty ludziom, kiedy jutro zjadę ... co im powiem. Oni mają łzy w oczach, lęk o własne dzieci, gdzie matki stoją pod bramą i dzwonią do swoich mężów: wyjedź, bo dziecko płacze. Co mam mówić o rzeczach strasznych, które już się wydarzyły... jak nieludzkie istoty muszą cierpieć na tej Kopalni. Tego żeście Państwo chcieli ? Jeśli tak, to macie o czym żeście marzyli. Ale myślę, że nie to było waszym celem ! Szanowni Państwo ! opamiętajcie się ... nie niszczone to jeszcze zostało. Ta Kopalnia to jest „mała Polska” – zniszczycie do końca tę Polskę. Tam są jeszcze rzeźby, tam są obrazy z początku ubiegłego wieku... tam są ślady naszych ojców, dziadów. Nie zapominajcie o tym. Panie Marszałku proszę ! Panie Wojewodo proszę, błagam o to, żebyście się zajęli tym zakładem pracy. To nie chodzi tylko o miejsca pracy, to chodzi o godność...o godność Państwa Polskiego ... o godność nas wszystkich. Nie niszczone tych małych miejsc pracy, małych miejsc szczęśliwości ludzkiej. Cóż nam z Unii jak my sponiewieramy te godności [oklaski] ... Panie Marszałku ! Nie proszę Pana jako związkowiec, jako członek jednej, czy drugiej partii... Nigdy nie próbowałem utożsamiać własnej godności z jakimikolwiek ideologiami. Podstawową, nadrzędną ideologią było dobro moje, moich dzieci, moich bliźnich i współpracowników. Nie zapomnijcie Państwo, że to jest wasz cel. Nie chcę przedłużać obrad, bo są tu inni, którzy chcą zabrać głos, ale Proszę Pana Marszałka o przyrzeczenie, że nie zostawi nas Pan, że nie zostawi Pan tej „małej ojczyzny” w Czechowicach, tej „małej ojczyzny” dla 1000 osób. Pan nie pozwoli Panie Marszałku zdeptać tej reszty godności. Panie Marszałku ! Panie Wojewodo ! Panie i Panowie Posłowie ! nie zapominajcie o zwykłych ludziach. Ratujcie to z naszej polskiej godności, z naszej tradycji, co jeszcze pozostało. Szanowni państwo jak to zniszczycie, to zniszczycie wszystko do końca [oklaski] Nie powiedziałem o wynikach, o nagrodach „Silesii” ... o tym, że mamy w Kompanii Węglowej jeden z najlepszych wyników, że wydajność na Kopalni „Silesia” bije na głowę wszystkie inne kopalnie, a tylko dlatego, że uwierzyliśmy, że będziemy lepiej pracować, bardziej wydajnie – za mniejsze pieniądze. Bo to się kłamie ! ... mówią, że zarabiamy... Myślę Panie Marszałku, że dotrzyma pan słowa i nie zapomni o ojczyźnie, która ma na imię „Silesia i jest w Czechowicach-Dziedzicach. O to Pana proszę w imieniu tych wszystkich...”

- **radny Tadeusz Mazanek** – „Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie Wojewodo ! Panowie Radni ! drodzy Goście wszystkich zakładów ! Polacy !

Rodacy ! Te słowa, które tutaj padły – jestem przedstawicielem Samoobrony. Te słowa tutaj padły, ten słuszny wasz gniew przepowiadano, że wyleje się wkrótce na ulice. Jeśli coś rządy nie zrobią... te rządy wysoko i te rządy nisko na szczeblach samorządowych, chociaż one niewiele mają do powiedzenia. To, że wam bieda, że niszczą się zakłady pracy, że padają huty, stocznie, kopalnie i miliony bezrobotnych zaistniały w naszej kochanej Polsce, to jest właśnie sprawcą, siłą, Unia Europejska. Bo ona narzuciła Polsce limity. W 1991 roku postanowiono, że ileś kopalń ma być zlikwidowanych, ileś hut ma być zlikwidowanych... i z żelazną konsekwencją, przez wszystkie te lata, kolejne rządy likwidują ... i tysiące, setki tysięcy, miliony są bezrobotnymi... i proces ten będzie się potęgował proszę Państwa. Nie ma możliwości zatrzymania, jeśli my nie powiemy Unii Europejskiej – nie ! Jeśli wejdziemy w struktury... [okrzyki z galerii]. Jeśli wejdziemy w struktury Unii Europejskiej 30 % kopalń ma być jeszcze zlikwidowanych, 10 % stalowni ma paść, nie wspomnę już o innych zakładach pracy [okrzyki z galerii]...

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „proszę o umożliwienie kontynuowania obrad...”

- **radny Tadeusz Mazanek** – „Proszę Państwa ! z żelazną konsekwencją – powtarzam – będzie to realizowane. To nie jest wina samorządu, że likwidowane są kopalnie, huty. Samorząd może tylko protestować. Samorząd ma określoną pulę pieniędzy i może je wydatkować zgodnie z ustawą. I nic więcej... [okrzyki z galerii] ... Proszę Państwa ! trzeba pamiętać, że proces ten będzie się potęgował. To, co się stało jest konsekwencją tych kilkunastu lat. Czy nie widzicie od czego się zaczęło ? Zaczęło się od wyprzedaży polskiego majątku, od tej tzw. restrukturyzacji, [okrzyki z galerii] czyli niszczenia waszych kopalń. Ta restrukturyzacja, to wiecie co się stało, to jest wyprzedaż bezczelna polskiego majątku. I to jak Pan mówił, że 100 lat kopalnia, to dla nich nie ma znaczenia, ona jest tylko jednym pionkiem. Bo ona przeszkadza zachodniemu kapitałowi. Przeszkadzają huty, przeszkadzają kopalnie, przeszkadza polskie rolnictwo, polski przemysł okrętowy, polskie stocznie i wszystko inne. Samoobrona ujmowała się za ludźmi pracy od samego początku [okrzyki i gwizdy z galerii]... Proszę Państwa ! zachowajmy powagę, bo są tu może i ci, którzy przyczynili się do upadku tych kopalń. Dzisiaj są niezadowoleni. Ale uderzmy się w piersi, czy niektórzy z nas nie przyłożyli się, nie pomogli, że zostały zlikwidowane te kopalnie, których już nie ma, że ułożono się z władzami, z rządem za niegodne odprawy. Bo otrzymali niektórzy niegodne odprawy, uwłaczające, ale wasze dzieci, wasze wnuki już nie będą miały tych odpraw i nie będą miały zakładów pracy. Przecież Śląsk żył z hut i kopalń. Huty, kopalnie były siłą napędową całej polskiej gospodarki. Dzisiaj ich nie ma, bo orzeczono tam na Zachodzie, w Brukseli, w

Londynie, Sztokholmie, że ma was nie być [okrzyki i gwizdy z galerii]...
Dziękuję !”

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „Proszę Państwa ! po raz kolejny apeluję o to, żeby zachować spokój, bo inaczej nasze obrady nie będą miały sensu... Proszę o zachowanie spokoju naszych gości na galerii...”
- **radny Rajmund Pollak** – „Panie Wojewodo ! Panie Marszałku ! nie chcieliście pojechać do Kopalni „Silesia” – górnicy przyjechali dzisiaj do was. My musimy sobie dzisiaj po męsku porozmawiać. Dlatego, że moim zdaniem, zamykać, to należy aferzystów, złodziei a nie kopalnie. Ja, już 28 maja wystąpiłem do Pana Wojewody z wnioskiem o podjęcie nadzwyczajnych środków dla udzielenia gwarancji pracy dla wszystkich zatrudnionych obecnie w KWK „Silesia”. Ja chciałbym w tej chwili usłyszeć, co Pan Wojewoda dla tych górników zrobił. Oddaję resztę mojego czasu wystąpienia na wystąpienie Pana Wojewody. Proszę bardzo ! zapraszam – niech pan Wojewoda powie”.
- **radny Bernard Szweda** – „Panie Przewodniczący ! Panie Wojewodo ! Panie Marszałku ! Szanowni Goście ! żeby obronić miejsca pracy na Śląsku, żeby powstrzymać niesłuszną likwidację górnictwa, hutnictwa – musimy działać skutecznie. Ja myślę, że chociaż byśmy pięć takich sesji przeprowadzili, jeszcze o wiele głośniejszych, no to nie uzyskamy nic ! W związku z czym mam taki wniosek, który próbowałem już od pół roku przeprowadzić tutaj w Sejmiku. Niezbędnym jest zwołanie nadzwyczajnej sesji Sejmiku, poświęconej sytuacji społecznej, w szczególności gospodarczej w związku z likwidacją górnictwa i hutnictwa na Śląsku. I na tą sesję powinni być zaproszeni Premier Rządu Polskiego, przedstawiciele władz górniczych, Kompanii Węglowej. Bo skoro trzeba likwidować górnictwo, to dlaczego sprowadzamy węgiel ze wschodu, skoro dobrze restrukturyzujemy górnictwo, to dlaczego Czesi chcą u nas budować kopalnie, które Pan Steinhoff wysadził w powietrze ... szyb Kopalni „Kaczyce”. To coś tutaj się nie zgadza. I niezbędnym tutaj będzie zwołanie poważnej sesji nadzwyczajnej, gdzie przedstawiciele Rządu odpowiedzialni za tą sytuację, przedstawia nam jak widzą dalszą przyszłość Śląska. I w związku z tym mam taki wniosek o przegłosowanie, i o wyznaczenie terminu nadzwyczajnej sesji i o uzgodnienie tego z Premierem Rządu i zaproszeniem ich tutaj. Dziękuję”.
- **Marszałek Michał Czarski** – „Panie Przewodniczący ! Wysoki Sejmiku ! Szanowni Państwo ! Kopalnia „Silesia” i przebieg ostatnich dni w tejże Kopalni jest bardzo ściśle monitorowany, jesteśmy w kontakcie zarówno z kierownictwem – dyrektorem Żeromskim – jak i przedstawicielami kierownictwa Kompanii Węglowej, co do przebiegu strajku. Otóż, nie ma

dzisiaj, zdaniem kierownictwa Kompanii, żadnego zagrożenia związanego z likwidacją Kopalni. Nie chcieli wam tego dać na piśmie, ponieważ nie czuli się upoważnieni, nie znali stanowiska Resortu Pracy, ale, co zresztą wynika z wcześniejszych porozumień, tych grudniowych, przy zatrudnieniu dzisiaj w Kopalni 1305 pracowników, zarówno pracownicy dołu w ilości 996 górników, jak i pracownicy zakładu przerobczego w ilości 106 nie są zagrożeni jakimikolwiek zwolnieniami. Problem może wystąpić, bardziej hipotetyczny niż praktyczny, z pracownikami powierzchni. Jest dzisiaj zatrudnionych na powierzchni 203 pracowników, ale jest to problem, który nie występuje, ponieważ można by było mówić wtedy, gdy byłaby decyzja związana z likwidacją tej Kopalni. Jest prośba do samorządu regionalnego, była prośba również adresowana do mnie, żeby poprzeć starania Kopalni w przejściu do Południowego Koncernu Energetycznego, żeby tym sposobem zapewnić dalsze funkcjonowanie Kopalni, bez żadnych implikacji, które dzisiaj nie powinny występować. To przyłączenie dawałoby większą stabilizację przede wszystkim na odbiór tego węgla, który jest fedrowany w tej Kopalni. Mogę Państwa zapewnić, że nie ma tu na sali osób, które by w tych waszych staraniach, były osobami przeciwnymi. Po prostu popieramy was w tym, natomiast z bezpośrednich rozmów, jakie prowadzimy z przedstawicielami kierownictwa Kompanii, również uznajemy, że ten wniosek jest zasadny, nie znając jednak innych wewnętrznych relacji, jakie mogą w tej sprawie związanej z połączeniem, czy przejściem tej Kopalni istnieć. To tyle na dzień dzisiejszy. Dziękuję !”

- **Pan Lechosław Jarzębski, Wojewoda Śląski** – „Panie Marszałku ! Szanowni Radni ! Zwracam się do.... ja będę się starał krótko mówić i też na temat... Szanowni Państwo ! potwierdzam to co powiedział Pan Marszałek, nie ma zagrożenia likwidacji Kopalni „Silesia” i nigdy nie było. Skąd wzięliście na liście Kopalnię „Silesia”, bo ja nie znalazłem listy, na której znalazła się Kopalnia „Silesia” i zastanawiam się czemu zawdzięczamy ten strajk na Kopalni „Silesia”... Pytam dlaczego: skąd się to wzięło ... Proszę Pana (głos z sali poza nagraniem) jeśli będzie chciał Pan zadać pytanie to ja Panu odpowiem, pozwoli Pan, że powiem to co uważam. Nie ma na dzień dzisiejszy listy kopalń do likwidacji, natomiast potwierdzam fakt, że jest rozpatrywana możliwość włączenia Kopalni „Silesia” w struktury Południowego Koncernu Energetycznego. Już jedna kopalnia jest w strukturach, nie jest wykluczone, że będą dalsze. Stanowisko w tej sprawie z całą pewnością zajmie Pan Minister Hausner, który jest Ministrem Gospodarki i nie widzę obaw w tym względzie. Natomiast, zgodnie z państwa życzeniem na posiedzeniu Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego z udziałem przedstawicieli „Solidarności” i OPZZ uzgodniliśmy, że sprawy górnictwa zostaną omówione w dniu 17 czerwca br., i w tym dniu w Warszawie Pan Minister Hausner z waszymi przedstawicielami omówi dokładnie sprawy górnictwa. Ja rozumiem ból i

niepokój, szczególnie głos górnika, który przemawiał - wielu z nas czuło się poruszonych, ja to wszystko rozumiem. Natomiast, Proszę Pana ! nie ma obawy likwidacji Państwa Kopalni. Ja mówiłem o tym już tydzień temu, mogę to powiedzieć dzisiaj w rozmowach z prezesem Klimą, z ministrami mogę to z całą pewnością potwierdzić. Szanowni Państwo ! apeluję do was o zaprzestanie strajku, zawieszenie strajku przynajmniej do 17 czerwca br. Nie widzę powodu dalszej kontynuacji strajku. Co do samych list: z pewnością niepokój wzbudziły artykuły w mediach i jeden artykuł w „Pulsie Biznesu”. Potem informacje z „Pulsu Biznesu” zostały przedrukowane w kilku innych mediach lokalnych o zakresie wojewódzkim i być może, że to spowodowało u Państwa zagrożenie. Ja przez cały czas apeluję do osób z którymi się spotykam, rozmawiam na ten temat, w tym z dyrektorem Kopalni i z Zarządem Kompanii, aby sytuację uspokoić. Szanowni Panowie i Panie nie ma uzasadnienia dalszej kontynuacji strajku. Kopalnia „Silesia” nie jest na liście kopalń do likwidacji. Natomiast mogę to powiedzieć, Pan Przewodniczący Duda i Pan Przewodniczący Moskwa będą uczestniczyć w posiedzeniu Komisji Trójstronnej w dniu 17 czerwca br. w Warszawie (dla przypomnienia kieruje nią Pan Minister Hausner) gdzie te sprawy będą dyskutowane ze związkami zawodowymi. To tyle. Miało być krótko, więc dziękuję uprzejmie”.

[okrzyki z galerii]

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „proszę o nieprzeszkadzanie ... o głos prosił Pan Kazimierz Grajcarek z sekcji Górnictwa Węgla Kamiennego”
- **Pan Kazimierz Grajcarek** – „Koledzy ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie Wojewodo ! Wysoka Izbo ! Szanowni Koleżanki i Koledzy ! Przyszliśmy tu po to, by upomnieć się o miejsca pracy. [okrzyki z galerii] Jeśli mogę was prosić o to, żebyście jeszcze zechcieli wysłuchać informacji ...”[okrzyki z galerii]
- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – „przepraszam ! Proszę Państwa ! Proszę naszych gości po raz kolejny ! Ta sesja ma sens tylko wtedy, jeżeli nie będziemy się przekrzykiwać. Jeżeli będziemy się przekrzykiwać, ta sesja nie ma sensu.
- **Pan Kazimierz Grajcarek** – „spróbujmy załatwić sprawę. Jest 3 *Program* ...projekt *Programu* Panie Wojewodo, dotyczący restrukturyzacji Kompanii Węglowej. Jeśli nie ma zapisanej tam KWK „Silesia”, dlaczego nie udostępniono tego *Programu* związkom zawodowym. To po pierwsze. Po drugie: na liście jest 10 kopalń. Po trzecie: 9 mln ton węgla jest za dużo w

Polsce, i czwarta sprawa: rządowy program restrukturyzacji górnictwa do 2006 roku zakłada likwidację kopalń węgla kamiennego w Polsce. Nikt Panie Wojewodo tego *Programu* nie zmienił. W *Programie* jest zapisane – rządowym – a program restrukturyzacji Kompanii Węglowej jest tylko wpisany częścią, bo nie dotyczy to tylko kopalń węgla kamiennego Kompanii. Szanowny Panie Wojewodo ! Panie Marszałku ! Osiem dni akcji protestacyjnej, bo nie strajku, na Kopalni „Silesia” i szef największej struktury, największej organizacji, największego przedsiębiorstwa niemal w Polsce, do załogi nie przyszedł. Być może, gdyby zechciał się pofatygować i powiedzieć tak, jak powiedział tutaj Pan Wojewoda wszystkim w oczy, być może załoga uwierzyłaby Panu Prezesowi. Do dnia dzisiejszego tej wizyty nie było. Kolejna sprawa bardzo ważna, jak się wydaje, przyszliśmy tutaj po to, nie żeby załatwiać wszystkie sprawy naraz... wiemy, że komunikacja i dla niej poświęcony jest dzisiejszy czas. My chcemy tylko zwrócić uwagę, jak jest. Stuletnia kopalnia węgla kamiennego, w której jeszcze jest 50 mln ton węgla do wydobycia. I można go wydobyć ! Szanowny Panie Wojewodo ! 16 naukowców Rzeczypospolitej, górników, opracowało *Program* i założenia i poinformowało Pana Premiera o tym jaki jest stan górnictwa węgla kamiennego na dzień dzisiejszy. Pytam Pana, Panie Wojewodo jako przedstawiciela Rządu, dlaczego do dnia dzisiejszego ten dokument jest utajniony. Nie widziało go społeczeństwo. Jeśli jest taka szansa, są tutaj posłowie, senatorowie, Panie, Panowie Rada zapytajcie o ten dokument. My chcemy tylko i wyłącznie miejsc pracy, w kopalniach, w których węgiel, czyli dobro narodowe, jest. Dziękuję !”.

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – prośba do gości o zgłaszanie zamiaru zabrania głosu w trakcie *Sprawozdania z prac Zarządu*. Prośba do Marszałka o krótkie wystąpienie.

5. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa w okresie pomiędzy sesjami:

przedstawił Marszałek Michał Czarski.

- współpraca międzynarodowa: odbyło się spotkanie z przewodniczącym CDU landu Nadrenii Północnej – Westfalii – omawiano sposoby uniknięcia problemów w procesie restrukturyzacji przemysłu,
- trwa praca nad planem zagospodarowania województwa – powołano konsultanta planu: Pana Zbigniewa Kamińskiego, który będzie odpowiedzialny metodologiczną stroną budowy tegoż planu,
- edukacja: ogłoszono konkursy na dyrektorów szkół i placówek – procedura ma wyłonić 18 osób,

- planowo przebiega modernizacja *Stadionu Śląskiego* – została przyjęta II część planu rzeczowo-finansowego obejmująca kwotę ponad 7 mln zł,
- przygotowywany jest *wojewódzki plan gospodarki odpadami*.

6. Komunikacja zbiorowa w województwie śląskim: uwarunkowania, oczekiwania i możliwości:

- **radny Zbigniew Wieczorek, Przewodniczący Sejmiku** – na dzisiejszą sesję zaproszonych zostało wielu gości. Zgodnie z wcześniejszą propozycją najpierw głos zabiorą przedstawiciele związków zawodowych.
- **Pan Krzysztof Leśniak, Przewodniczący Regionalnej Sekcji Komunikacji Miejskiej NSZZ „Solidarność”** – „Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie Wojewodo ! w imieniu wszystkich związków zawodowych, które działają w komunikacji miejskiej w aglomeracji katowickiej chciałem po raz kolejny na tym wysokim forum zabrać głos i powiedzieć Państwu, że komunikacja miejska w tej aglomeracji, językiem związkowym – dołuje już. Jeżeli komunikacja miejska w tej aglomeracji naprawdę będzie dryfować, to dryfować będzie też gospodarka tego regionu. I państwo, jako radni, którzy pełnicie tą funkcję publiczną tutaj, z wyboru, nie będziecie zainteresowani tym co się dzieje w tej komunikacji, to będziecie współodpowiedzialni za to co województwie śląskim - byłym katowickim – się dzieje. W związku z tym, nasze propozycje związkowe szły zawsze w jednym kierunku: dialog, dialog i jeszcze raz dialog. Jeżeli dialog ma wyglądać tak, że pod Sejmikiem Wojewódzkim, pod Urzędem Wojewody Śląskiego, czy pod organizatorem komunikacji będą stały autobusy i policja, to my po prostu na to nie pozwolimy ...[oklaski i gwizdy z galerii]... Chcę Państwu powiedzieć, że.... doskonale wszyscy wiemy... sobota, niedziela odbędzie się referendum – chodzi tutaj o wejście do Unii Europejskiej. Jeżeli z takim stanem taboru, jaki posiadamy w tej chwili – mówię tutaj o tramwajach autobusach, mówię tutaj o PKP też ... to też jest przewoźnik regionalny... Jeżeli z takim stanem komunikacji mamy wejść do Unii Europejskiej, to proszę Państwa ! ja jestem za wejściem do Unii, ale w takim stylu i w takim stanie, jak będziemy do tej Unii wchodzić, to ja pierwszy powiem – nie ! ja myślę, że poprą mnie moi koledzy i koleżanki [oklaski]. Szanowni Państwo ! chcę z całą mocą podkreślić i powiedzieć, że nie pierwszy raz występuję na ... czy w tak szanownym gremium ... może tak powiem ... i nie dalej, jak kilka miesięcy temu występowałem, jak była komisja budżetowa. Mówiłem, tłumaczyłem – przynajmniej próbowałem to zrobić, że jeżeli nie będzie większych środków na komunikację przekazanych przez Sejmik... na komunikację miejską, to w tej aglomeracji mało, że załame się komunikacja, to załame się gospodarka. Co dzisiaj mamy: największa aglomeracja, praktycznie może druga w

Europie, może pierwsza nie wiem, ale druga na pewno, tak duża i potężna. I chciałbym Państwu powiedzieć jedną rzecz, nie dlatego, że za sobą mam w tej chwili ludzi, którzy tutaj są i będą na pewno za mną do końca, tylko jedno wiem na pewno: w tej aglomeracji nie ma już linii nocnych. Co, mam pokazać ulotki Państwa Radnych ? ... usprawnimy komunikację, rozwiniemy linie nocne. W tej chwili linii nocnych w największej aglomeracji katowickiej, jaka jest dzisiaj w Europie, może druga tak, jak powiedziałem – nie ma linii nocnej. Do czego to prowadzi proszę Państwa ? Ustawowo ... nie raz rozmawiałem i nie dwa z Panem Marszałkiem Marasem. Pan Marszałek twierdzi, że ustawowo Sejmik nie jest zobowiązany do finansowania komunikacji miejskiej. Proszę Państwa ! jest zobowiązany ! Jeżeli jest tu prawnik na sali – jakikolwiek, niech podejździe do mikrofonu, w obecności mediów powie, że Sejmik – ja nie mówię Śląski, każdy inny – nie jest zobowiązany do finansowania komunikacji. Jest proszę Państwa ! do finansowania komunikacji wojewódzkiej, a komunikację wojewódzką w aglomeracji katowickiej mamy przynajmniej w siedemdziesięciu kilku procentach. Każda linia tramwajowa, autobusowa przebiega przynajmniej przez dwie, trzy gminy, albo trzy, cztery powiaty. Więc bez wątplenia jest to komunikacja wojewódzka. W związku z tym, jeżeli Państwo nie poczuwacie się do odpowiedzialności, finansowania tej komunikacji – nie dotowania, nie dopłacania, ale finansowania komunikacji, to po prostu publicznie Państwo, jako radni tego Sejmiku Śląskiego powinni to powiedzieć głośno, żebyśmy my o tym wiedzieli. My, jako pracownicy i mieszkańcy tego województwa, a przynajmniej tej aglomeracji. Co się tutaj dzieje proszę Państwa ! Po podziale WPK, czyli wielkiego przedsiębiorstwa komunikacyjnego, które było jeszcze w '90 roku... to przedsiębiorstwo podzielono. Mówiono nam, że będzie komunikacja lepsza, będzie konkurencja. Oczywiście teraz konkurencja jest – mamy przedsiębiorstwa prywatne, mamy przedsiębiorstwa jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i jakby mało tego było mamy jeszcze przedsiębiorstwo komunikacji tramwajowej, w tej chwili się nazywa „Tramwaje Śląskie”. Jest to spółka Skarbu Państwa. Pytanie ! Panie Wojewodo ! Czy Pan Wojewoda jest w ogóle ? ... Jeżeli jest Pan Wicewojewoda, to uprzejmie Panu Wicewojewodzie powiem. Jeżeli „Tramwaje Śląskie” są na dzień dzisiejszy spółką akcyjną Skarbu Państwa, to kto to przedsiębiorstwo ma w tej chwili finansować ? Pytanie konkretne. Ja mam nadzieję, że Pan Wojewoda, czy Pan Wicewojewoda, obojętnie kto, będzie do tego upoważniony i odpowie. Bo na dzień dzisiejszy „Tramwaje Śląskie” są finansowane przez gminy. Tylko i wyłącznie. W związku z tym nie może być sytuacji takiej, że przedsiębiorstwo, które jest spółką akcyjną Skarbu Państwa jest finansowane tylko i wyłącznie przez gminy. Czyli z naszych kieszeni krótko mówiąc. I nie może być sytuacji takiej, jak mamy dzisiaj obecnie. Tramwaje finansowane przez gminy, autobusy finansowane przez gminy, a ulgi biletowe, które dzisiaj są i które obowiązują – mówię o

ustawowych ulgach, o emerytach, rencistach itd. – te ulgi są finansowane przez kogo ? no przez naszą kieszeń. Niestety są to ulgi biletowe ustawowe, czyli ustanowił je kiedyś Sejm, ale do tych ulg biletowych nie dopłaca nikt. W związku z tym pytanie: kto ma dopłacać do tego ? Przecież można oczywiście zrobić sytuację taką, że bilet będzie kosztował 6 zł. Nie musi dopłacać gmina, Sejmik – po co ? Przecież to jest niepotrzebne zupełnie. Zrobmy bilet 6 zł. On i tak jest drogi w aglomeracji katowickiej, jak nie jeden z najdroższych w ogóle w kraju. Tabor się rozlatuje – mówię tutaj o autobusach i tramwajach, nie wspomnę o kolei. W poprzedniej kadencji... tutaj widzę twarze radnych, którzy w poprzedniej kadencji pełnili funkcje radnych Sejmiku Śląskiego... I te twarze widzę, bo tak patrzę naprawdę na Państwa i tutaj przynajmniej połowa radnych pełniła tę funkcję w poprzedniej kadencji. Mówiliśmy, apelowaliśmy i co by nie powiedzieć o poprzednim Marszałku, o poprzednim Zarządzie Województwa Śląskiego, mimo wielu konfliktów, jakie były na szczeblu Sejmik – komunikacja, czy związki zawodowe – pieniądze na komunikację były, mimo konfliktów. I ta komunikacja kulała, bo kulała, ale w jakiś sposób szło to do przodu. Na dzień dzisiejszy chcę zaapelować, żebyście Państwo – przynajmniej nowi radni – wiedzieli jedno: z pięćdziesięciu kilku milionów złotych, które były przekazywane na komunikację w aglomeracji katowickiej, może się pomyśleć o pół roku, ale cztery lata temu to jeszcze było ponad 50 mln zł. Dzisiaj jest to 8 mln. Czy Państwo sobie wyobrażacie jaka to jest kolosalna różnica w komunikacji miejskiej, przy tych dopłatach ? Ja nie chcę mówić o tym, że ludzie, którzy pracują, pracownicy, którzy jeszcze pracują w komunikacji – pracują na kredyt. Autobusy, tramwaje kupowane są na kredyt, z własnych środków, jeśli chodzi o komunikację miejską. Obcina się kilometry. Mieszkańcy, pasażerowie jeżdżą coraz ciasniej, coraz drożej, coraz gorzej. Ja rozumiem jedną rzecz, że Państwo Radni powiecie tak: ale w Częstochowie - tak, jak Pan Marszałek Maras mi powtarza – to tylko gmina finansuje. Tak finansuje gmina, bo autobusy i tramwaje poruszają się tylko po jednej gminie, a gmina ma w obowiązku finansowanie komunikacji, która porusza się po jednej gminie. U nas sytuacja wygląda zupełnie inaczej. Autobusy i tramwaje przemierzają się przez kilka gmin i powiatów. W związku z tym jest to komunikacja wojewódzka, czy komuś się podoba, czy nie ... I wracam do tematu, który powiedziałem wcześniej... Uprzedzałem państwa, pół roku temu, jak była sesja budżetowa. Dojdzie do tego, że komunikacja będzie padać po równi pochyłej, będą drożać bilety, stracimy naprawdę bardzo dużo linii i nie będziemy mieć komunikacji nocnej. I nie mamy ! Na litość boską, jeżeli Państwo, jako radni, decydujecie o czymkolwiek, to powiedzcie mi: co dla was jest priorytetem w tym województwie. Górnicy, szpitale, każdy w swej branży, jaką bym nie wymienił ma ciężko. Nigdzie tych pieniędzy nie ma za dużo. Będzie za mało, jest coraz mniej, tylko pytanie – ustalcie priorytety w tym województwie. Na całym świecie jest tak, że transport publiczny to jest priorytet nr 1. W tym

Sejmiku nie chciałbym, żeby priorytetem była jakakolwiek inna branża poza komunikacją. To komunikacja i transport publiczny, na całym świecie, jest priorytetem. On napędza wszystko. Jeżeli Państwo nie potraficie tego zrozumieć, to proszę tym ludziom to powiedzieć, którzy tutaj siedzą. Bo nie chodzi tylko o to, że oni bronią miejsc pracy. Owszem bronią, ale każdy z Państwa w swoich programach wyborczych miał utrzymanie miejsc pracy – przynajmniej, jak nie tworzenie nowych. Już mamy...w PKM-ie w Sosnowcu 180 zwolnień, w PKM-ie Katowice ponad 100. W „Tramwajach Śląskich” – poza 900, które już były – będzie następne 600 i Każdy PKM mogą tak wymienić. Jeżeli tak mamy działać i na takiej zasadzie, to mało tego, że ludzi pozbawimy miejsc pracy, to jeszcze napędzimy koniunkturę, która idzie po równi pochyłej i będziemy zwalniać ludzi. Będzie mniej autobusów, mniej komunikacji a co za tym idzie gospodarka tego regionu, Szanowni Radni, po prostu padnie. I ja nie muszę mieć pretensji do organizatora komunikacji, jakim jest KZK GOP, nie muszę mieć pretensji do Wojewody Śląskiego, nie muszę mieć pretensji do prezydentów. Pytanie do kogo ? Co, związki zawodowe mają załatwiać kasę ? Pytanie w jaki sposób ... Macie w obowiązku, jako Sejmik Województwa Śląskiego, finansowanie transportu publicznego wojewódzkiego. Taki transport, jaki jest w aglomeracji katowickiej jest transportem wojewódzkim. I domagamy się jednej zasadniczej rzeczy: brakuje w budżecie, żeby ta komunikację utrzymać na takim poziomie, na jakim jest obecnie, czyli marnym zupełnie. Co najmniej, żebyście Państwo Radni nie upadli z szanownych stołków tutaj, około 17 mln zł – nowych złotych. Jeżeli taka kwota się znajdzie, to ja przypuszczam, że komunikacja miejska do końca tego roku w tej aglomeracji po prostu przeżyje. Ona się nie będzie rozwijać, ona przeżyje. Ja nie wiem Szanowni Państwo skąd wy tą kasę weźmiecie, czy przerzucicie z jednej działki do drugiej, z drugiej do trzeciej. Nie mam pojęcia, ale jedno jest pewne: jeżeli takie pieniądze się na komunikację nie znajdują, to komunikacja po prostu jeździć nie będzie. Dlaczego ? po prostu ci ludzie zastrajkują i komunikacji nie będziecie mieli w ogóle [okrzyki z galerii]. I proszę Państwa nie są tutaj potrzebne jakieś słowa otuchy dla mnie, dla tych ludzi, czy dla mieszkańców tego województwa. Wy jako radni macie się określić, naprawdę się określić, co jest priorytetem w tym województwie. Jeżeli jest priorytetem komunikacja miejska, transport publiczny, to musicie to po prostu zrobić. Jeżeli uważacie, że priorytetem jest inna branża, to też Szanowni Państwo macie się określić. My musimy wiedzieć jedną rzecz: co w tym województwie jest priorytetem dla was. Przecież spójrzcie na jedną rzecz: jeździ kolejka „Elka” ? Jeździ, czy nie ? Kto ją dotuje. Kolejka „Elka” jeździ dla przyjemności ludzi, tak ? ale priorytetem nie jest przypadkiem komunikacja, czy kolejka „Elka” ? Proszę Państwa to musimy wyważyć, kasy nie ma, ja wiem. Zarówno gminy, jak i wy radni wojewódzcy macie mało tych pieniędzy, ale nie może być tak, że finansujemy coś, co jest dla przyjemności, a coś co jest obowiązkiem waszym

i naszym nie będzie finansowane. Po prostu tak być nie może. I apeluję jeszcze raz załóżmy, co w tym województwie jest priorytetem. Dla mnie jako pracownika komunikacji, od 25 lat zresztą... dla mnie priorytetem zawsze było, nawet jako radnego przez 8 lat – komunikacja miejska. Nikt tego nie potrafił zrozumieć. Dzisiaj mamy pasztet. Komunikacja pada, linie komunikacyjne są obcinane. Jak Państwo jeździe autobusami, to wiecie, albo tramwajami. W szczytach nie można wejść do autobusu. Zapytajcie studentów, młodzież, która się uczy, zobaczycie, nawet ludzie nie kasują biletów. Po pierwsze nie mają pieniędzy na to, żeby bilet kupić, bo on jest drogi, a poza tym jak jest autobus napchany, za przeproszeniem, to się nie kasuje biletu. Bo nawet kontroler nie wejdzie. Krótko mówiąc: kompletny maras w tym wszystkim – przepraszam Pana Marszałka.... I ja bym chciał, żeby na dzisiejszej sesji, którą związki zawodowe, jak i pracownicy przedsiębiorstw komunikacji miejskiej, zarówno tramwajowej, jak i autobusowej, ale równie i PKP... Musicie Państwo wypracować dzisiaj – ci ludzie stąd nie wyjdą, ja wam gwarantuję – wypracować coś, co pozwoli tej komunikacji wychodzić z dołka, przed wejściem jeszcze do Unii Europejskiej. Muszą znaleźć się pieniądze z innej działki, przełóżcie do innej, ale ten priorytet komunikacji musi być. W przeciwnym wypadku gospodarka tego regionu, tej aglomeracji zawali się. Ja was ostrzegałem wiele razy, ostrzegam po raz ostatni” ... [okrzyki z galerii].

[w trakcie wystąpienia prowadzenie obrad przejęła radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Wiceprzewodniczący Sejmiku]

- **Pan Janusz Sikora, NSZZ „Solidarność” - „Tramwaje Śląskie”** – „Panie Marszałku ! Szanowni Radni ! właściwie mój przedmówca powiedział już wszystko, co o komunikacji powiedzieć można. Na dzień dzisiejszy ten stan katastrofalny komunikacji zauważany jest przez wszystkich, no chyba, że ktoś jest na tyle bogaty, że podróżuje własnym samochodem. Natomiast, to co dzisiaj się stało, to chciałbym powiedzieć w ten sposób: w 1999 roku walczyliśmy na tej sali, żeby ratować komunikację tramwajową. Wówczas też Sejmik stwierdził, że nie ma żadnych podstaw prawnych do tego, by przekazać jakiegokolwiek pieniądze do tego przedsiębiorstwa, bo było to wówczas przedsiębiorstwo państwowe. I znalazło się wyjście, znalazły się pieniądze na wykup komunikacji ponadlokalnej. Czyli jest jakaś ta komunikacja lokalna nazywana w innym języku komunikacją wojewódzką, zresztą kiedyś to przedsiębiorstwo nie na darmo nazywało się Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne. Ponadto, uważam tamten krok Sejmiku z perspektywy czasu i z perspektywy związania komunikacji a nie jej rozwijania, może pójść niedługo na marne. Ówczesny wysiłek Sejmiku może

pójść na marne, bo za niedługo nie będziemy mieli czym podróżować. Nie będzie tramwajów, nie będzie autobusów, a z tego co ja słyszałem komunikacja jest potrzebna w tym regionie, bo podobno jest dla najuboższych. Proszę wyjść na przystanek i sprawdzić w tej chwili co się dzieje. Ja wypełnione są środki transportu, jakie są ceny biletów. Komunikacja najgorsza i najdroższa w Polsce. Sejmik musi przejąć ciężar odpowiedzialności za to, co się dzieje w komunikacji. Jeżeli przekazuje pieniądze do KZK GOP, to również jest stroną w całym tym interesie. I również powinien odpowiadać za to, co w komunikacji się dzieje. A ja nie wiem jak wyrazić słowa, że jeżeli nie umie się rozliczyć tych pieniędzy, to należy znaleźć inne rozwiązanie. Czy to rozwiązanie mają zawsze szukać związkowcy ? Przecież trzeba podkreślić jedną rzecz. Przecież my nie strajkujemy, nie prowadzimy żadnych akcji, żeby podwyżki były ? My ratujemy przedsiębiorstwa, my ratujemy miejsca pracy, kosztem tej załogi. Powiem w ten sposób: dla ratowania tych przedsiębiorstw załoga jest pozbawiana pełnej wysokości wynagrodzenia. Nastąpiło to w PKM Katowice, Sosnowiec, nastąpiło to w „Tramwajach Śląskich”. Idą wypowiedzenia układów zbiorowych pracy. Proszę mi teraz powiedzieć, czy ja nie powinienem się zająć tym, co jest napisane w ustawie o związkach zawodowych i bronić tych ludzi ? Dla Was powinna pozostać decyzja, co dalej z komunikacją. Jeżeli ja słyszałem, że ta komunikacja, w tym regionie jest potrzebna, to należy znaleźć środki, żeby ją utrzymać. Nie powinna ta komunikacja być potrzebna tylko przed wyborami, kiedy wywieszane w środkach transportu są plakaty. Ja na zakończenie chciałbym powiedzieć tylko jedną rzecz: jeszcze jako przedsiębiorstwo państwowe, żeby ratować to przedsiębiorstwo, w rozmowach z Panem Wojewodą, było to po wyborach więc jeszcze świeża była to sprawa, usłyszałem taką deklarację: dla Wojewody priorytetem w tym województwie jest komunikacja i ochrona najuboższych. Ja życzę wszystkiego najlepszego z takimi priorytetami. Dziękuję !” [oklaski i gwizdy z galerii]...

- radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Wiceprzewodniczący Sejmiku –
„czy ktoś z zaproszonych gości, ewentualnie z galerii chciałby jeszcze zabrać głos ?

[okrzyki z galerii]

- radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Wiceprzewodniczący Sejmiku –
„jeżeli mamy dojść do jakichś konstruktywnych wniosków, o które prosiłście Państwo – proszę o ciszę ! ... poproszę Dyrektora wydziału Komunikacji, Pana Jacka Stumpfa o zabranie głosu”

[okrzyki i gwizdy z galerii]

- radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Wiceprzewodniczący Sejmiku –
„czy mam ogłosić przerwę ?”

[okrzyki i gwizdy z galerii]

- radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Wiceprzewodniczący Sejmiku –
„ogłaszam przerwę do momentu wyciszenia się związków zawodowych”.

[okrzyki i gwizdy z galerii]

[przerwa w obradach]

- radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Wiceprzewodniczący Sejmiku –
„proszę radnych o zajmowanie miejsca na sali ... drobna korekta w dyskusji, za chwilę poproszę Pana Władysława Gąsiorka z NSZZ „Solidarność” Bielsko, Cieszyn, Żywiec... Państwa na galerii proszę o spokój, będę zmuszona ogłosić kolejną przerwę i zakończenie sesji”.

- Pan Władysław Gąsiorek – „Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie Wojewodo ! Szanowni Państwo Radni ! dziękujemy za możliwość zabrania głosu. Przede wszystkim, jako związkowcy z zakładów podobnego typu, chcielibyśmy poprzeć postulaty i żądania związkowców, kolegów z komunikacji miejskiej [oklaski]. Nasze problemy są zbliżone, natomiast mamy troszeczkę innego rodzaju sprawy. Chcieliśmy wystąpić o równe traktowanie wszystkich podmiotów gospodarczych, typów komunikacji. Mamy tutaj na myśli to, co powiedzieli przedmówcy, tzn. finansowanie, dofinansowanie zakupu naszego taboru, bo dążymy do Unii, a proszę spojrzeć jakim taborom jeżdżą przedsiębiorstwa PKS. Panie Marszałku ! Szanowni Radni Sejmiku Województwa Śląskiego ! chcemy ponownie zwrócić uwagę na to, aby nasze przedsiębiorstwa były traktowane na równi z innymi przewoźnikami. Oczekujemy, że jako gospodarze naszego województwa przyjmiecie nasze propozycje ze zrozumieniem i przychylnością. Drugą sprawą jest sprawa łączenia PKS-ów. Związki zawodowe obserwując sytuacje gospodarczą naszego kraju oraz zmiany własnościowe poszczególnych zakładów pracy, stoją na stanowisku, iż połączenie naszych przedsiębiorstw a następnie skomercjalizowanie ich nie dają gwarancji na poprawę sytuacji finansowej. Przykładem mogą być przedsiębiorstwa ościenne PKS-ów, które obecnie są spółkami Skarbu Państwa. Uważamy natomiast, że przedsiębiorstwo państwowe po okresie restrukturyzacji oraz dobrze zarządzane mogą rozwijać się oraz wykazywać zyski. Ponadto, związki

zawodowe naszych przedsiębiorstw pragną poinformować, iż ostatnia decyzja Pana Wojewody została przyjęta z zadowoleniem przez załogi naszych przedsiębiorstw. Nawiązując do przeprowadzonych z Panem Wojewodą rozmów w kwestii łączenia a w dalszym etapie komercjalizacji naszych przedsiębiorstw, związki zawodowe chciałyby zaproponować kilka rozwiązań: np. utrzymanie przedsiębiorstw państwowych poprzez poprawę zarządzania... przyjęcie zarządu menedżerskiego, po trzecie oddzielna komercjalizacja poszczególnych przedsiębiorstw, czwarta sprawa: komunalizacja z udziałem samorządów powiatowych i gminnych. Są też inne, ustawowo dopuszczalne rozwiązania, Państwo Radni wiecie jakie. Dziękuję za umożliwienie zabrania głosu !”

- radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Wiceprzewodniczący Sejmiku –
„dziękuję bardzo. Teraz poproszę Pana Dyrektora Stumpfa z Urzędu Marszałkowskiego o zabranie głosu, Państwa proszę o spokój”.

[okrzyki i gwizdy z galerii]

- Pan Jacek Stumpf, Dyrektor Wydziału Komunikacji i Transportu Urzędu Marszałkowskiego – „Szanowna Pani Przewodnicząca ! Panie Marszałku ! Panie Wojewodo ! Szanowni Państwo Radni ! oraz wy Szanowni Goście !....

[okrzyki i gwizdy z galerii]

- radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Wiceprzewodniczący Sejmiku –
„ogłaszam drugą i ostatnią przerwę w tej sesji”.

[przerwa w obradach]

- radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Wiceprzewodniczący Sejmiku –
„proszę radnych o zajmowanie miejsc ... i proszę o zabranie głosu Dyrektora Stumpfa z Urzędu Marszałkowskiego.

[okrzyki i gwizdy z galerii]

- radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Wiceprzewodniczący Sejmiku –
„proszę państwa wobec tego ... w związku z brakiem możliwości przeprowadzenia sesji – zamykam obrady IX sesji” [głosów sprzeciwu nie było] - [godz. 18¹⁰].